

22.4.2005

2591/4/04

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Mirja Tamminen

KIINTEISTÖN AJOLIITTYMÄN JÄRJESTÄMINEN

1

KANTELU

A pyysi 30.9.2004 saapuneessa kirjeessään oikeusasiamiestä tutkimaan Tiehallinnon Uudenmaan tiepiirin menettelyn kiinteistön ajoliittymän järjestämistä koskeva ssa asiassa.

A kertoi, että Helsingin hallinto -oikeus oli 23.5.2000 kumonnut tiepiirin asiassa 28.5.1999 antaman päätöksen ja palauttanut asian tiepiirille uudelleen käsiteltäväksi. Tiepiiri ei kuitenkaan ollut käsitellyt asiaa uudelleen A:n useista puhelinsoitoista ja pyynnöistä huolimatta. A katsoi, että tiepiiri on viivytellyt asian käsittelyä tahallaan ja tarkoituksellisesti ottaen huomioon hallinto-oikeuden päätöksen, jossa todettiin, "että alueen rakennuskaavassa ei ole kielletty kiinteistön ajoliittymän järjestämistä kyseiseltä kohtaa tielle C".

A pyysi, että oikeusasiamies velvoittaisi tiepiirin ottamaan liittymäasian uudelleen käsiteltäväksi ja antamaan siinä uuden päätöksen, kuten hallinto-oikeus oli päätöksessään edellyttänyt.

A kertoi, että hänen hakemansa kulkuyhteys kevyen liikenteen väylän kautta oli ainoa toimiva kulkuyhteys autolla hänen asunnolleen. Tätä kulkuyhteyttä olivat joutuneet käyttämään myös hänen pihaansa ajaneet taksit ja ambulanssit.

- - -

3

RATKAISU

3.1

Tapahumat

A pyysi 30.4.1999 silloisen Tielaitoksen Uudenmaan tiepiirille osoittamassaan kirjeessä, että hänen B:n kunnan - - - kylässä osoitteessa - - - olevalta kiinteistöltään sallittaisiin kulku moottoriajoneuvolla suoraan tie C:lle kiinteistön kohdalla olevan kevyen liikenteen väylän kautta. Hakemustaan A perusteli mm. sillä, että tie C:n rakentamisen yhteydessä ajoyhteys tie C:lle oli katkaistu ja sen yhteydessä rakennuskaavaan oli merkitty ajoyhteys tie D:lle. Kiinteistön maaston jyrkkyyden vuoksi tämä ajoyhteys ei kuitenkaan ollut toimiva. Jyrkkyyden ja kiinteistölle asennetun maalämpölämmitysjärjestelmän putkiston takia ajoyhteyttä tie D:ltä ei voitu edesauttaa kiinteistön sisäisillä

liikennejärjestelyilläkään. Kunta ja poliisi olivat lausunnoissaan puoltaneet kiinteistön ajoyhteyden järjestämistä suoraan tie C:lle.

Uudenmaan tiepiiri käsitteli asian moottoriajoneuvoliikenteen sallimista kyseiselle kiinteistölle osoittavien liikennemerkkien asettamista tie C:n kevytliikenneväylälle koskevana hakemuksena. Tiepiiri hylkäsi 28.5.1999 hakemuksen samaa asiaa koskeviin 12.8.1998 ja 9.2.1999 päivättyihin kirjeisiinsä viitaten. Hakemuksen hylkäämisen pääasiallinen peruste oli, että moottoriajoneuvoliikenteen salliminen tie C:ltä kevyen liikenteen väylän kautta A:n kiinteistölle olisi rakennuskaavan vastaista, koska kaavassa oli ajoyhteys kiinteistölle järjestetty tie D:n kautta.

Helsingin hallinto-oikeus kumosi 23.5.2000 A:n valituksesta tiepiirin päätöksen ja palautti asian tiepiirille uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeus totesi, että A oli hakenut lupaa saada käyttää kiinteistönsä kohdalla tie C:llä olevaa kevyen liikenteen väylän liittymää kiinteistönsä ajotienä. Hallinto-oikeus katsoi, vaikka liittymän käyttö kiinteistön ajotienä ei olisi edellyttänyt mitään muita muutostöitä tiejärjestelyihin kuin asiaa koskevan liikennemerkin asettamista kevyen liikenteen väylän liittymään, että A:n hakemus oli ratkaistava yleisistä teistä annetun lain 52 §:n 2 momentin mukaisena yksityisen tien liittämistä yleiseen tiehen koskevana asiana eikä ainoastaan liikennemerkin asettamista koskevana asiana. Tiepiiri ei ollut käsitellyt asiaa tältä kannalta eikä hallinto-oikeus voinut ottaa ensi asteena ratkaistavakseen kysymystä siitä, oliko hakemukseen suostuttava. Hallinto-oikeus totesi kuitenkin, että alueen rakennuskaavassa ei ollut kielletty kiinteistön ajoliittymän järjestämistä kyselyä kohtaan tie C:lle. Hallinto-oikeuden päätös sai lainvoiman.

Uudenmaan tiepiiri saattoi asian 9.10.2003 kirjeellään (- - -) B:n kunnan ratkaistavaksi kaavamuutosasiana. Tiepiiri ei ollut käsitellyt Helsingin hallinto-oikeuden palauttamaa asiaa muutoin uudelleen.

3.2

Oikeudellinen arviointi

3.2.1

Oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä.

Yleisistä teistä annetun lain 52 §:n 2 momentin mukaan yksityisen tien liittämiseen sellaiseen yleiseen tiehen, jolle ei ole annettu 26 §:n 4 momentin mukaista kieltoa, tarvitaan tiepiirin lupa. Lupa, johon voidaan liittää tarpeellisia ehtoja, on myönnettävä, jos liittymä on tarpeen kiinteistön käyttämiseksi ja

liittymä sekä sen sijainti on sellainen, ettei liikenneturvallisuus sen takia vaarannu.

3.2.2

Kannanotto

Uudenmaan tiepiiri ei ollut käsitellyt Helsingin hallinto-oikeuden sille palauttamaa asiaa uudelleen. Tiepiiri kertoi minulle antamassaan selvityksessä, että sen käsitys poikkesi merkittävästi hallinto-oikeuden näkemyksestä, jonka mukaan rakennuskaavassa ei olisi kielletty kiinteistön ajoliittymän järjestämistä tie C:lle. Tiepiiri ei kuitenkaan ollut katsonut tarpeelliseksi valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Tiepiiri kertoisaattaneensa asian 9.10.2003 B:n kunnan ratkaistavaksi kaavamuutosasiana, koska kunta vastaa kaavojen laatimisesta. Liikennealueelle sallitut liittymät merkitään kaavaan nuolimerkinnällä ja muualta liikennealueelle ei saa liittyä. Tiepiiri totesi, että sen viranomaisvelvollisuus on tukea kuntaa kaavan toteuttamisessa eikä tiepiiri näin ollen voi poiketa siitä, mitä kaavassa on määrätty. Tiepiirin ratkaisusta oli kerrottu puhelimitse A:n asiamiehelle.

Tiepiiri totesi myös, että A:lla oli edelleen poliisin suostumus kulkea pihaansa tarvittaessa autolla yhdistettyä jalankulku- ja pyörätietä pitkin. Tiepiiri ei myöskään ollut yrittänyt estää A:n kulkemista, vaan oli pyrkinyt löytämään sellaisen kestävä ratkaisun, että tontille voitaisiin jatkossakin kulkea liikenneturvallisuutta vaarantamatta.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa. Viranomaisen velvollisuuteen käsitellä asia sisältyy myös velvollisuus antaa päätös sen toimivaltaan kuuluvassa asiassa, joka on asianmukaisesti pantu vireille. Totean, että ilman A:n suostumusta tiepiiri ei ole voinut jättää hallinto-oikeuden sille uudelleen käsiteltäväksi palauttamaa asiaa käsittelemättä sillä perusteella, ettei tiepiiri katsonut voivansa myöntää haettua liittymää.

Katson tiepiirin laiminlyöneen sille lainvoimaisessa hallintotuomioistuimen päätöksessä asetetun velvollisuuden. Tiepiirin olisi tullut antaa asiassa joutuisasti A:lle perusteltu päätös valitusosoituksineen.

Oikeusasiamies ei voi ottaa kantaa siihen, miten hallinto-oikeuden uudelleen käsiteltäväksi palauttama asia olisi ratkaistava.

4

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan Uudenmaan tiepiirille huomautuksen sen velvollisuuksien vastaisesta menettelystä. Samalla kiinnitän tiepiirin huomiota siihen, että sen tulee antaa liittymäasiassa viivytyksettä A:lle tämän vaatima päätös valitusosoituksineen. Pyydän tiepiiriä ilmoittamaan ratkaisustaan myös tänne.

Kiinnitän lisäksi yleisesti Uudenmaan tiepiirin huomiota sen käsiteltäväksi kuuluvien asioiden joutuisaan käsittelyyn.

Lähetän jäljennöksen päätöksestäni myös Tiehallinnon keskushallinnolle tiedoksi.